

1 Johannes 2, 14b.

[1] Johannes is een oude man geworden, niet alleen vergeleken met wat tweeduizend jaar geleden normaal was, maar ook volgens de normen van vandaag. Minstens negentig, misschien wel honderd, voordat hij stierf. Laten we er van uit gaan dat hij rond de tachtig was toen hij zijn brieven schreef: echt geen jongere meer. Maar ondertussen... Johannes loopt er niet voor weg, dat hij op leeftijd is gekomen. Hij maakt dankbaar gebruik van het gezag dat zijn leeftijd hem geeft. Nu hij z'n secretaris opdracht geeft een rondzendbrief op papier te zetten, spreekt hij de mensen in de kerken om hem heen aan met 'kinderen,' met 'kindertjes.' Want of je nu zes bent of zestig, Johannes mag een geestelijke vader voor je zijn. Ook vandaag.

Johannes' gezag zat hem niet alleen in zijn leeftijd, maar ook of zelfs meer in het feit wat die leeftijd automatisch met zich meebracht: dat Johannes nog een van de laatst overgebleven getuigen was van wat de Heer heeft gedaan en gezegd, de Heer Jezus Christus. De broers en zussen die zijn brieven lezen hebben het allemaal niet meegemaakt, net zo min als wij. Of je nu in het jaar negentig in Turkije leeft of in het jaar 2014 in Nederland, je bent er zelf niet bij geweest. Johannes wel. En oud of niet, Johannes weet wat hij heeft gehoord en gezien en wat zijn handen hebben aangeraakt: de Heer Jezus Christus zelf, de ene mens die God was en is, God die de wereld op z'n kop heeft gezet.

Ik nodig je graag uit om samen met mij aan de voeten van vader Johannes te gaan zitten vanmorgen. Speciaal nu er vijf nieuwe jongeren klaar staan om met hun ja-woord hardop en publiek te zeggen dat dit is wat ze willen: met Johannes en de apostelen, met de kerk van overal en altijd jezelf te zien als voor alles kind van God. Voor zulke jongeren heeft de oude Johannes een boodschap – en voor iedereen die zo'n kind wil zijn.

[2] 1. 'Jongeren, jullie schrijf ik: jullie zijn sterk.' Over de kracht van de jeugd, even een anekdote. Op de dag dat de Heer was opgestaan, op de Paasmorgen, was het goede nieuws van zijn overwinning bekend gemaakt, het eerst aan een paar vrouwen. Eén van die vrouwen had de leerlingen gewaarschuwd, Petrus en ook Johannes. Die twee waren samen op weg gegaan naar het graf om met eigen ogen te zien wat er was gebeurd, vertelt Johannes in het evangelie dat hij heeft geschreven. 'Ze liepen beiden snel, maar [Johannes] rende vooruit, sneller dan Petrus, en kwam als eerste bij het graf.' Johannes was twintig, toen dat gebeurde, en Petrus was een stuk ouder: dat wint

de jongere. Vervolgens was Johannes, eerbiedig of aarzelend, voor het graf blijven staan, terwijl Petrus verder ging. Dat dan weer wel.

[3] Jonge mensen zijn sterk. Ze zijn fysiek sterk, ze hebben sterke dromen, ze hebben mogelijkheden, mogelijkheden ook als goede potentiële klanten. Al die dingen bij elkaar zorgen ervoor dat je als jongere in Nederland vandaag populair bent. Als je het zelf al zou vergeten, dan word je er van alle kanten aan herinnerd: jij bent jong, jij bent sterk, de wereld draait om jou. Aan zo'n cultuur vandaag zitten een paar schaduwkanten. Zoals: dat je als jongere wordt uitgenodigd om vrolijk door te puberen tot voorbij je dertigste. Geloof me, daar wordt de wereld niet beter van en jij zelf ook niet. Andere schaduwkant: dat volwassenen denken dat ze zich moeten aanpassen aan dat verafgoden van jong-zijn. En de grootste schaduwkant: het is heel sterk mensgericht, en al die nadruk op sterke jonge mensen gaat zomaar ten koste van aandacht voor God. Dus?

Dus kun je er als kerk of als christen voor kiezen te ontkennen of negeren dat wie jong is sterk is. Dan krijg je dit: 'Je moet niet denken dat je wat bent! Reken er maar niet op dat je voor altijd jong zult blijven!' Of je krijgt dit: 'Denk nou maar niet dat je het beter weet! Geloof je echt dat jij de dingen kunt veranderen?' Dan krijg je zeg maar in de kerk het omgekeerde van de cultuur. Het valt op dat Johannes een andere kant op gaat. Het kan best zijn dat in zijn tijd de cultuur minder aan jong verslaafd was dan vandaag, maar ongetwijfeld had hij ook kunnen kiezen voor een terughoudende opstelling: 'Kindertjes, luister goed naar opa.' Nou wil hij wel dat je naar hem luistert, maar dit is wat hij zegt: 'Jongeren, jullie zijn sterk!' Hiermee gaat Johannes de kerk van alle tijden voor: ontken niet dat de jeugd de toekomst heeft, maar omarm het. Blokkeer de energie niet die ze hebben, maar help elkaar die kracht in te zetten voor het goede.

Heb je gehoord van dat onderzoek naar jongeren en geloof van de afgelopen week? Het blijkt dat in Nederland weliswaar steeds minder mensen kerkelijk betrokken zijn, maar dat als je vandaag kiest om echt christen te zijn, dat je dat dan overtuigender doet dan vroeger. Als overtuigd gelovige jongere krijg je meteen een etiket mee: neo-fundamentalist. Alsof je met bommen rondloopt om je tegenstanders uit de weg te ruimen... dat gaat natuurlijk nergens over. Wat wel waar is, is dat wie vandaag de keus maakt om als christen door het leven te gaan, dat die daarmee bewust kiest om anders te zijn dan de meerderheid. En dat sluit precies aan bij de woorden van Johannes hier: 'Jullie zijn sterk.' Voor altijd jong? Misschien, misschien niet. **[4]** Voor altijd christen, dat graag.

In overeenstemming met wat de Heer zelf heeft gezegd, toen hij in gesprek was met een Samaritaanse mevrouw, zittend bij een bron: 'Iedereen die dit [gewone] water drinkt zal weer dorst

krijgen,' zei Jezus, 'maar wie het water drinkt dat ik hem geef, zal nooit meer dorst krijgen. Het water dat ik geef, zal in hem een bron worden waaruit water opwelt dat eeuwig leven geeft.' Een bron van eeuwige jeugd, maar dan beter.

2. En tegelijk: hoezo dan? Ik stel voor de woorden van Johannes in verband met elkaar te lezen. Op 'jullie zijn sterk' volgt **[5]** 'het woord van God blijft in jullie,' en ik stel voor dat tweede te lezen als reden voor het eerste. Want sterke jongeren doen er goed aan niet op hun eigen kracht te vertrouwen, niet van hun eigen sterkte uit te gaan, maar hun energie te verbinden aan iets wat dieper gaat en wat blijvender is: het woord van God. Als dat in je blijft, heb je een batterij die niet leegloopt, een energiebron die niet opdroogt.

Als het woord van God in je blijft, dan verwijst dat binnen Johannes' brief en binnen wat hij verder geschreven heeft, naar twee groepen mensen die dat woord van God niet blijvend in zich hebben. De ene groep kom je in 1, 10 tegen: 'Als we zeggen dat we nooit gezondigd hebben, maken we God tot een leugenaar en is zijn woord niet in ons.' Als je beweert dat je zondeloos bent, blijft het woord van God niet in je. Je zonden belijden bewijst dat Gods woord in je werkt. **[6]** De andere groep bestaat uit volksgenoten van de Heer, Joden, die hem afgewezen hebben. Jezus zegt in Johannes' evangelie: 'U hebt [Gods] woord niet blijvend in u opgenomen, want aan degene die hij gezonden heeft, [Christus,] schenkt u geen geloof.' Maar Jezus roept Joden en anderen op: 'Wanneer u bij mijn woord blijft, bent u werkelijk mijn leerlingen.' **[7]** Zo spreekt Johannes concreet over het woord van God dat in je blijft. Iets breder kun je natuurlijk ook denken aan het evangelie, of aan de Here Jezus zelf. Het woord van God.

Ik wil het vanmorgen graag op een iets ander manier concreet maken. Ik denk dat ik zo wel binnen de lijnen van de Bijbel blijf, maar ik heb zelf wel dat als je bepaalde uitdrukkingen vaak gehoord hebt, dat ze hun scherpheid verliezen. Eigenlijk is het dan beter om wat in de Bijbel staat weer net op een nieuwe manier te zeggen: op die manier blijft de boodschap net zo fris en scherp en levend als die was voor de mensen die het ooit voor het eerst hoorden. Daarom breng ik het zo onder woorden: het woord van God dat in je blijft, is dat hij tegen ons en jou zegt: **[8]** 'Het is goed.' Dat is zijn uitspraak, dat is zijn woord: 'Het is goed.' Dat is het woord dat jou dichtbij mag zijn, in je hoofd en in je hart. 'Wees vastberaden en standvastig. Er is geen enkele reden om bang [...] te zijn, want het is de HEER, uw God, die met u meegaat. Hij zal niet van uw zijde wijken en u niet verlaten.'

Dat woord van God mag in je oren klinken als je gezondigd hebt en om vergeving vraagt. **[9]** We hoorden het al: wie zegt dat hij/zij niet gezondigd heeft, zegt dat God liegt. God zegt dus wel dat je gezondigd hebt, en even voor de duidelijkheid: daarvan zegt Hij natuurlijk niet dat het goed is. Het punt is hier, dat de meest duidelijke manier waarop God zegt dat jij, ook jij een zondaar bent, de Here Jezus zelf is en zijn offer. God zegt: 'Ik neem in mijn Zoon jouw zonden op Mij: zo is het goed.' Als jij dan zegt: 'Zonden? Hoezo zonden? Ik ben geen zondaar!' – dan verloochen je dat offer van de Heer. Maar als jij oprecht bij God aanklopt met een eerlijke belijdenis van waar jij het verknald hebt – dan zegt God: het is goed. En dat woord van God mag in je hoofd en in je hart blijven rondzingen. Het is goed.

Helaas hebben we in de kerk niet de gewoonte om al te eerlijk zijn over onze zonden. Dat wil zeggen: tegenover onszelf en tegenover God hebben we wel helder wat er aan mankeert, en dat is goed, heel goed. Maar we zijn terughoudend om dat al te concreet met elkaar te delen. Misschien komt dat voort uit realisme: we weten dat wanneer we onze zonden concreet belijden, dat we daarmee nog niet van de neiging tot zondigen af zijn. Begrijp je? Ik kan vandaag wel mijn zonden voor in de kerk gaan belijden, maar dan lijkt het net alsof ik iets bijzonders doe, terwijl ik weet dat ik hier over twee week weer moet staan. Even goed, nu we het niet doen kunnen we de schijn wekken dat we niets te belijden hebben. Dus wil ik even iets zeggen namens ons allemaal, tegen jullie hier vooraan.

Dat jullie vandaag je geloof belijden, dat vinden we helemaal geweldig. Dat jullie dat met jeugdige enthousiasme doen, dat mag je weten, dat ontroert ons, dat raakt ons in het hart. Veel van ons weten nog heel goed hoe het was toen wij zo voor in de kerk stonden en hardop 'ja' zeiden. Maar als er vandaag belijdenis gedaan moet worden, dan willen we niet achterblijven. Wij zijn onszelf sinds onze belijdenis behoorlijk tegengevallen. Wij zijn minder sterk gebleken dan we dachten. En ons geloof. Als wij jullie of andere jongeren of mensen van buiten de kerk de indruk gegeven hebben, dat het met ons allemaal wel goed zit: dat is niet waar. Maar dat belijden we niet om jullie te ontmoedigen. Integendeel. Want wij hebben ontdekt dat het waar is, dat God en God alleen en God alleen van zijn kant kan zeggen en zegt: het is goed! Dus als het je gebeurt dat je struikelt, net als wij, houd je dan vast aan dat woord van God. Het is goed.

En houd je vast aan dat woord als het tegen zit. **[10]** Eigenlijk vinden we dat soms nog lastiger. Kijk, als wij zondigen en God zegt dat het goed is, dat is pure liefde. Maar als we iets verliezen, iemand verliezen, door een hel moeten... Nee, we willen jullie niet ontmoedigen, maar we weten dat het leven nu eenmaal zo werkt. En dan? Dan, is onze ervaring, dan kan God nog steeds op

allerlei manieren aanwezig zijn en één van die manieren is dat Hij je er aan herinnert: het is goed.

Dan, hebben wij geleerd, dan moet je Hem goed begrijpen. Hij zegt niet dat het verlies goed is en de pijn – zo is Hij niet, Hij is niet wreed! Maar Hij blijft zeggen dat het goed is tussen jou en Hem. Dat je verlies en pijn je niet bij Hem vandaan kunnen krijgen. En omdat het goed is en blijft tussen Hem en jou, zal Hij zorgen dat de rest ook goed komt. En daarom is het zo belangrijk dat het woord van God in je blijft: het is goed.

En houd je vast aan dat woord, ook als het je goed gaat. **[11]** Laat de keus die je vandaag maakt ook op die manier je leven stempelen. Bij voorbeeld als je afstudeert en daarvoor lof ontvangt: geniet er dan van als van iets dat je ontvangt van God en deelt met God. Kijk Hem aan en hoor zijn stem: het is goed. Als God je een gezin geeft en je gelukkig bent met je man, je vrouw, je kinderen: geniet er van als van iets dat je ontvangt van God en deelt met God: het is goed. Als je een baan hebt waarin je jezelf en je talenten kwijt kunt: het is goed. Het woord van God blijft in jullie. Het woord van God is Jezus, is het evangelie, is in één woord: het is goed. Zoals de Heer het zelf zei: 'Zoek [...] eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden. Maak je dus geen zorgen voor de dag van morgen, want de dag van morgen zorgt wel voor zichzelf. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen last.' Het is goed.

3. En dan nog: **[12]** jullie hebben het kwaad overwonnen. Het kwaad, of iets persoonlijker: de kwade, de boze, de duivel. **[13]** Eén van de kenmerken van neo-fundamentalisme is het geloof in het bestaan van de duivel, als de tegenstander van God. Met het geloof in de hel is dit een kenmerk dat een echt contrast vormt met wat 90% van de Nederlanders vandaag voor waar aanneemt. Een beetje belachelijk ben je wel met zo'n geloof, vandaag. Nu geeft dat niks, maar het is wel goed om door te hebben dat zo'n Johannes behoorlijk neutraal spreekt over de vijand van God: het kwade zelf, het kwaad. Als je dat vergelijkt met andere religieuze werken uit de tijd van Johannes, waarin allerlei fantastische dingen over de duivel worden verzonnen en beschreven... Die terughoudendheid, die mogen wij vandaag ook hebben, wanneer we het over Gods vijand hebben. Even goed: hij is er en hij is echt, de tegenpool van Gods liefde, het zwarte gat dat niet vatbaar is voor Gods licht, de kracht die ons en alles bij God vandaan wil trekken. Ik hoop dat je begrijpt, of je nu het bestaan van de duivel serieus kunt nemen of niet, dat de Bijbel veel meer zegt over waar je het wel moet zoeken. 'Zoek je geluk bij de Heer, hij zal geven wat je hart verlangt. Leg je leven in de handen van de Heer, vertrouw op hem, hij zal dit voor je doen: het recht zal dagen als het morgenlicht, de gerechtigheid stralen als de middagzon.'

[14] Als Johannes tegen de jeugd van vroeger zegt, dat zij het kwaad hebben overwonnen, dan kan het goed zijn dat hij iets concreets voor ogen heeft. Het kan best zijn, dat hij het over een overwinning op bepaalde dwalingen van toen heeft. In zijn brief verzet hij zich tegen in die tijd populaire gedachten over hoe je als mens in elkaar zit. Die gedachten gingen er van uit dat een mens bestaat uit een lichaam en een ziel, dat dat lichaam maar waardeloos is en de ziel zo'n beetje goddelijk. Johannes is dan blij dat de jongeren in de gemeente met die dwaalleer niet zijn meegegaan, maar dat ze geloven en belijden dat een mens een eenheid is, geschapen naar lichaam en ziel en wat je maar kunt bedenken, en dat de zonde je helemaal in zijn greep had – totdat de Heer je bevrijdde. Deze belijdenis kan heel goed de overwinning op het kwaad zijn, waar Johannes het over heeft.

Maar ik mag het opnieuw ook van een andere hoek bekijken – deze keer met een verhaaltje.

[15] Ik heb gehoord (en ik weet niet of het waar is, maar dat maakt niet eens zoveel uit) dat er in Thailand jonge jongens zijn, echt jong, een jaar of twaalf, die olifantenhoeders zijn. Goed, als je een olifant voorstelt en een jongetje van twaalf, dan is het geen vraag wie de sterkste is. Hoe houden ze dan toch die dikhuiden onder controle? Het verhaal dat ik hoorde vertelt, dat ze die olifanten als ze jong zijn een ijzeren ring aandoen om één van de poten, en aan die ring een ketting en die ketting aan een blok beton. Zo leert die olifant: als ik aan de ketting zit, heb ik geen vrijheid, moet ik blijven waar ik ben. En op den duur hoeft zo'n olifantenjongen alleen maar die ketting aan te doen, zonder enige vorm van beton, om toch die olifant op z'n plek te laten staan. Het dier zit niet werkelijk vast. Het vastzitten zit tussen z'n oren.

[16] Jullie hebben het kwaad overwonnen. Jullie zijn vrij. Laat je niet voor de gek houden, als het kwaad of als hij die het kwaad is aan de ketting rammelt. Je zit niet langer aan hem vast, je bent vrij. Vandaag zeg je hardop 'ja' tegen je Heer en verlosser. Dat is één moment. Maar het is een moment in een doorgaande lijn: God heeft je in vrijheid gesteld en vraagt je vrij voor Hem te leven. Ga je gang. 'Broeders en zusters, u bent geroepen om vrij te zijn. Misbruik die vrijheid niet om uw eigen verlangens te bevredigen, maar dien elkaar in liefde.'

Amen.